

De historische stad zit vol verhalen. Sommige verhalen zijn eeuwenoud, andere wat jonger. In het Stadsmuseum diepen wij ze op. Tips, vragen en reacties zijn altijd welkom. Onder vermelding van Stadsmuseum kunt u ze mailen naar stadsredactie@leidschdagblad.nl.

De Leidse roots van Thanksgiving

Elk jaar weer reizen Amerikanen eind november de hele wereld over om met hun familie samen te kunnen eten: op Thanksgiving Day. Het is een van de allerbelangrijkste feestdagen in de Verenigde Staten, oorspronkelijk om God te danken voor de oogst. Hoewel veel Amerikaanse feesten en gebruiken in de afgelopen jaren bij ons in zwang zijn geraakt, is Thanksgiving Day hier onbekend. En dat is vreemd. Omdat feest Leidse wortels heeft...

De stichters van de huidige Verenigde Staten, de Pilgrim Fathers, woonden voordat ze de oversteek met de Mayflower naar de Nieuwe Wereld maakten, eerst een aantal jaren in Leiden: van 1609 tot 1620. In die jaren namen ze in het godsdienstig tolerante Leiden volop deel aan het openbare leven. Ze werkten hier, gingen in de stad naar de kerk. En vierden de Leidse feesten mee. Zo ook Leidens Ontzet.

In de eerste decennia na de bevrijding van de stad van de Spanjaarden, werd hier jaarlijks op gepaste wijze bij stilgestaan: met een dankzegging in de Pieterskerk en aansluitend een gemeenschappelijke maaltijd. Met dit gebruik in

De Pilgrims kwamen vanuit Nederland.

PUBLICITEITSFOTO

het achterhoofd vestigden de eerste Amerikanen zich in 1620 in Plymouth, Massachusetts. En daar, op de Plymouth Plantation, vierden ze in 1621 de eerste Thanksgiving Day.

Het zat de pilgrims in hun eerste jaar niet mee: de oogst mislukte. Dankzij de nodige hulp van lokale Indianen en dankzij een mooie nazomer kon

er in november alsnog geoogst worden. En dat stemde tot dankbaarheid: een dankdienst met aansluitend een gezamenlijke maaltijd.

Sinds 1863 is Thanksgiving Day een nationale feestdag in de VS en sinds 1941 wordt de dag elk jaar gevierd op de vierde donderdag in november.

Verschillende historici menen dat de

vorm van Thanksgiving Day, een dankzegging met gebed en aansluitend een gemeenschappelijke maaltijd, door de Pilgrim Fathers is overgenomen – of meegenomen – uit Leiden naar voorbeeld van de Ontzetherdenking. Een argument dat daarvoor zou pleiten, is het feit dat de Amerikanen nog altijd, geheel naar Leids voorbeeld, tijdens Thanksgiving *Wilt heden nu treden* van Adriaen Valerius uit 1597 zingen. Al is de tekst die op de oude melodie gezongen wordt nu al meer dan honderd jaar *We gather together* van Theodore Baker.

De link tussen Leiden en Thanksgiving is inmiddels ver te zoeken, al is ze niet helemaal verdwenen: de Amerikaanse gemeenschap in Nederland viert Thanksgiving Day elk jaar in onze Pieterskerk met een dienst. Maar verder leeft de dag hier geheel niet. Jammer? Welnee. Wij hebben 5 december. De dag waarop Nederlanders massaal in de auto te stappen voor een gezellig samenzijn met de familie.

TIMO WAARSENBURG

